TEMA DEL DIA

UNA QÜESTIÓ POLÍTICA DE MAPES ▶La Generalitat volia aplicar un model per regions sanitàries, però el Govern de l'Estat ha triat la província, en principi sense excepcions, com a divisió del país unitària i parteix de la voluntat històrica de crear una centralització clara d'Espanya

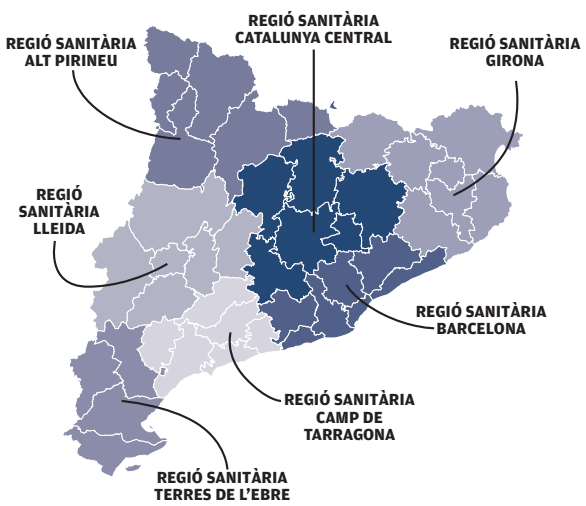
Desescalar el confinament per províncies fa evidents greuges i problemes històrics

▶Es veuen conflictes a la Cerdanya, dividida entre Lleida i Girona, i a Gósol, municipi berguedà que queda apartat de la comarca

ENRIC BADIA MANRESA

EL DEBAT SOBRE EL MODEL DE DESCONFINAMENT

▶**Les regions sanitàries, la territorialització que vol Catalunya**



▶**El mapa de les províncies, vigent des del 1833**



Font: departament de Salut

La província torna a ser l'element de referència de l'Estat espanyol per aplicar directives sobre el territori, en aquest cas el procés de desconfinament per la pandèmica de la Covid-19. El Govern de Pedro Sánchez manté el comandament sobre les accions a dur a terme per aturar el virus i per a la represa de l'activitat econòmica i social a partir d'aquesta divisió territorial del país. Una circular del Govern de l'Estat el novembre del 1833 signat per un secretari d'Estat de Foment, Javier de Burgos, va servir per crear definitivament un Estat centralitzat, dividit en 49 províncies i 15 regions. Des d'aleshores, fa gairebé 200 anys, poques coses han canviat en la definició d'aquestes línies divisòries, i totes les propostes catalanes, petites o grans, que han incorporat la voluntat de canviar el model d'organització o els límits provincials, han fracassat un darrere l'altre.

La proposta de desconfinament farà servir una divisió territorial contra la qual lluita el Govern català des de fa temps. Factors polítics com l'existència de les Diputacions i una llei electoral estatal basada en aquesta territorialització han imposat la seva vigència. No es tracta només d'una qüestió de debat sobre l'ordenació d'un territori per centralitzar el poder de l'Estat, sinó que hi ha elements de conflicte no resolts, una superposició de models territorials.

Un, les quatre províncies; un altre, el model català que es voldria implantar, el de les vegueries i les comarques. I sobre aquests, per exemple, una planta judicial que no s'hi avé, i a més diferents organitzacions que tampoc no acaben de coincidir ni amb les províncies, ni exactament amb les vegueries. Això fa, per exemple, que el mapa de les regions sanitàries, el que volia fer servir la Generalitat per al desconfinament, tingui una organització que encara no ha adaptat la vegueria del Penedès (amb la regió sanitària tota la comarca de l'Anoia està lligada a la Catalunya Central, i amb les vegueries, una part important de la comarca forma part del Penedès).

La província és l'element triat per al desconfinament, el que vol dir posar en el mateix sac la ciutat més gran del país en població, Barcelona, amb el poble amb menys habitants, Gisclareny, al nord del Berguedà. O posar al mateix nivell, també, un municipi amb una densitat de 21.364 habitants/km2 al costat de Sant Mateu de Bages, que és dels municipis més grans en superfície i que té un caràcter eminentment rural, el que li atorga una de les densitats més baixes, 5,2 habitants/km2.

Per a la Catalunya Central i l'Alt Pirineu fa anys que s'han diagnosticat problemes evidents, com el fet de la Cerdanya, que a banda d'estar dividida entre dos estats, francès i espanyol, està també separada entre dues províncies, una part per Girona i una altra per Lleida. Això farà, per exemple, que dos dels nuclis principals de la comarca, Puigcerdà i Bellver, en teoria hagin de quedar separats per un mur virtual en les primeres fases del desconfinament. I, encara més, que tota la comarca vegi com les segones residències, fonts de riquesa turística, també, estan desocupades perquè els seus propietàris, majoritàriament, són de l'area de Barcelona i el seu entorn metropolità.

També es podrien donar situacions pintoresques per als veïns de Gósol, al Berguedà, vegueria de la Catalunya Central, província de Lleida i partit judicial de Solsona. I Solsona i Cardona, que tenen lligams reals, i que queden en províncies diferents.

I, en canvi, posa en el mateix nivell de desconfinament la ciutat més poblada, Barcelona, i la que ho és menys, Gisclareny, i una de les més denses, l'Hospitalet, i una de les que ho és menys, Sant Mateu de Bages.

La delegada de la Catalunya Central considera «absurda» la proposta provincial de Sánchez

La vegueria de la Catalunya Central està repartida entre tres províncies, que vol tres ritmes

ACN MANRESA

El desconfinament provincial que preveu el Govern de Pedro Sánchez deixa la Catalunya Central dividida en tres zones. Bages, Anoia, i Moianès seguirien el ritme de Barcelona; i el Solsonès, el de Lleida. Les directrius per a Osona serien les de Barcelona, a excepció de Vidrà, Viladrau i Espinelves, que pertanyen a Girona. I tot el Berguedà, menys Gósol –que és de Lleida–, seguiran Barcelona. «És absurd», reconeix a l'ACN la delegada del Govern a la Catalunya Central, Alba Camps, que reitera que cal fer un desconfinament per àrees bàsiques de salut i no per províncies. Camps afirma que gestionar el desconfinament per províncies «genera deficiències», i encara més a la Catalunya Central, que pertany a tres províncies.

Camps reitera la necessitat de la proposta que defensa el Govern de la Generalitat d'aplicar un desconfinament per àrees bàsiques de salut i no per límits provincials, un programa que vol incloure la veu dels experts i de les administracions locals. «Necessitem dades ajustades a la realitat del territori», insisteix Camps. I afegeix que el que cal «és ser operatius». Tres de les comarques de la Catalunya Central, Anoia, Berguedà i Bages, lideren el rànquing de mortalitat per habitant per coronavirus a Catalunya. A més, pel que fa a la població contagiada, també és la regió sanitària amb un índex més elevat. 90 de cada 10.000 persones.

Una porta oberta a un canvi de criteri de l'Estat

▶ **Ni cap compromís, ni cap document que indiqui que la província no serà el referent territorial en l'aplicació del desconfinament, però el ministre de Sanitat, Salvador Illa, va obrir ahir una porta per acceptar propostes. Illa va afirmar que el Govern espanyol estudiarà les propostes de les Comunitats Autònomes per definir unitats territorials alternatives a les províncies per desescalar. Es valoraran «amb tot detall» les propostes i analitzaran si compleixen els criteris i requisits exigits per efectuar la transició correctament, segons Illa. Concretament, el ministre català va apuntar que cal que les autonomies garanteixin que poden donar informació epidemiològica, sanitària i econòmica de la unitat territorial que proposen i que garanteixin que la mobilitat no es produeix fora del perímetre. «Si són compatibles, no hi haurà cap problema a aplicar-los», va afirmar ahir en roda de premsa.**